

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет економічний

Кафедра обліку і оподаткування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КАЛЬКУЛЮВАННЯ ТА ЦІНОУТВОРЕННЯ**

Освітня програма Облік і оподаткування
Спеціальність 071 “Облік і оподаткування”
Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 13 від 1 березня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Калькулювання та ціноутворення
Освітня програма	Облік і оподаткування
Спеціалізація за наявності	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс /семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 Семінарські – 14 Самостійна робота – 60
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою викладання дисципліни є формування у студентів розуміння нерозривного взаємозв'язку між ціноутворенням, калькулюванням витрат і бухгалтерським обліком, набуття ними базових знань для поглибленого вивчення теорії формування цінової політики і цінової стратегії підприємства, і практики складання калькуляцій собівартості продукції (робіт, послуг) в різних галузях економіки.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з функціями, структурою та класифікацією цін; предметом, метою і завданнями калькулювання;
- вивчення видів та способів калькуляцій;
- дослідження цінової політики фірми;
- вивчення ролі витрат при ціноутворенні та калькулюванні;
- оволодіння методами ціноутворення та калькулювання собівартості продукції в галузях народного господарства.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- сутність і завдання ціноутворення;
- поняття ціни і види цін;
- поняття собівартості та її види;
- цінову політику підприємств і вибір цінової стратегії;
- особливості формування цін в сучасних українських умовах;
- методи обліку і калькулювання витрат.

Вміти:

- формувати ціни на продукцію, товари, роботи, послуги в конкретних ринкових умовах підприємств України;
- виробляти науково обґрунтовану оцінку впливу ціноутворюючих факторів на різні показники виробництва;
- розраховувати собівартість продукції використовуючи різні методи калькулювання.

Компетентності

<p>Управлінська (C1) - здатність і готовність спрямувати дії на розв'язання складних практичних ситуацій у сфері обліку і оподаткування з використанням сучасних технічних засобів і новітніх методик. Уміння обирати і практично застосовувати адекватні конкретній прикладній області обліку, аналізу та оподаткування методи наукового пізнання. Здатність критично оцінювати сильні сторони і дискусійні положення в методологічній основі різних облікових систем та відповідність сформованої в них інформації практичним потребам. Вміння відображати за принципами, встановленими національними і міжнародними стандартами, інформацію про фінансово-господарську діяльність в системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності</p>
<p>Проектувальна (C3) - здатність і готовність розробляти моделі та висновки щодо варіантів вибору методології організації і ведення обліку, аналізу та контролю на підприємстві. Здатність розробляти аналітичні звіти щодо вибору систем оподаткування, з врахуванням специфіки діяльності та галузевої приналежності. Готовність формування фінансової, податкової та управлінської звітності</p>
<p>Соціально-економічна (C6) - здатність розуміти суспільні процеси і їх вплив на побудову обліку в системі оподаткування, забезпечення розв'язання проблемних ситуацій і досягнення позитивних результатів в галузі обліку і оподаткування</p>
<p>Інформаційно-аналітична (C8) – здатність формувати необхідну інформаційну базу, необхідну для прийняття управлінських рішень у сфері обліку, аналізу, контролю та оподаткування. Вміння формувати систему інформації, а саме у складі видів звітності: фінансова, податкова, статистична та управлінська для оперативного та стратегічного управління діяльністю в поточному та довгостроковому періоді; набуття навиків та умінь на основі отриманої бухгалтерської інформації формувати комплексні аналітичні висновки</p>
<p>Правова (C9) – здатність використовувати нормативно-правове забезпечення облікового процесу та формувати облікову політику підприємства. Здатність розробляти накази, положення, посадові інструкції, договори та проекти угод. Уміння організувати документообіг та обліковий процес в цілому</p>
<h3>Програмні результати навчання</h3>
<p>Знання сучасних економічних теорій, закономірностей та принципів ринкової економіки, особливостей наукового способу пізнання систем бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту та оподаткування. Здатність аналізувати стан нормативно-правового забезпечення, як основи побудови обліку, аналізу, контролю та оподаткування фінансово-господарської діяльності підприємства (C2, C8)</p>
<p>Здатність демонструвати знання теорії, методології, практики формування обліково-аналітичного забезпечення для вирішення задач управління підприємством (C1, C8)</p>
<p>Здатність продемонструвати поглиблені знання новітніх технологій бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту та оподаткування (C4)</p>
<p>Володіти методами спостереження, ідентифікації, класифікації та критичної оцінки інформації; інструментарієм аналізу, моделювання, проектування для виконання завдань дослідження та/або управління (C3)</p>

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Собівартість продукції та її калькулювання. Види калькуляції та принципи калькулювання.	Розуміти структуру та види собівартості продукції; розуміти сутність, принципи та види калькулювання.	Опрацювати лекційний матеріал, тести, питання
2	Методи калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг).	Знати і розуміти методи обліку витрат та методи калькулювання собівартості.	Опрацювати лекційний матеріал, тести, питання
3	Система обліку і калькулювання за повними витратами.	Розуміти особливості системи обліку та калькулювання собівартості продукції за повними витратами.	Опрацювати лекційний матеріал, тести, питання
4	Система обліку і калькулювання за змінними витратами.	Розуміти особливості системи «директ-костинг», методика обчислення фактичної собівартості продукції за неповними витратами, поняття маржинального доходу.	Опрацювати лекційний матеріал, тести, питання
5	Система обліку калькулювання за нормативним витратами.	Розуміти особливості системи обліку та калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами, сутність норми та нормативів, порядок їх розробки та затвердження.	Опрацювати лекційний матеріал, тести, питання
6	Витрати та калькулювання собівартості продукції в галузях промисловості.	Розуміти особливості ціноутворення та калькулювання собівартості продукції в галузях промисловості.	Опрацювати лекційний матеріал, тести, питання
7	Принципи ціноутворення та калькулювання собівартості продукції сільського господарства.	Розуміти особливості ціноутворення на сільськогосподарську продукцію та формування собівартості продукції сільського господарства.	Опрацювати лекційний матеріал, тести, питання
8	Тарифи та калькулювання собівартості транспортних послуг.	Розуміти сутність тарифів, як ціни транспортної продукції, особливості формування собівартості перевезень на транспорті.	Опрацювати лекційний матеріал, тести, питання
9	Система ціноутворення та калькулювання собівартості у будівництві.	Розуміти специфіку визначення цін на будівельну продукцію та формування собівартості будівельних робіт.	Опрацювати лекційний матеріал, тести, питання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	63
Самостійна робота	22
Індивідуальне завдання	15
Залік/екзамен	
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні								Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Лекція									-
Практичні		9	9	9	9	9	9	9	63
Самостійна робота				11				11	22
Індивідуальне завдання								15	15
Залік									
Максимальна кількість балів									100
Всього за тиждень		9	9	20	9	9	9	35	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедіа, комп'ютери.

Рекомендована література

Основна

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р., № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
2. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені наказом Мінпромполітики від 09.07.2007 р. № 373.
3. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України.
4. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт, затверджені наказом 31.12.2010 N 573 Міністерства регіонального розвитку та будівництва України.
5. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті, затверджені наказом Міністерства транспорту України,
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва від 19 квітня 2001 р., N 186. URL: http://minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30 листопада 1999 р. N 291. URL: http://minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30 листопада 1999 р. N 291. URL: http://minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 Загальні вимоги до фінансової звітності
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 Консолідована фінансова звітність
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 виправлення помилок і зміни у фінансових звітах
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 Основні засоби
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 Нематеріальні активи
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 Запаси
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 Дебіторська заборгованість
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 Зобов'язання
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 Фінансові інвестиції
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 Фінансові інструменти
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 Оренда
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 Дохід
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 Витрати
22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 Податок на прибуток
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 Будівельні контракти
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 Об'єднання підприємств
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 Вплив змін валютних курсів
26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 Вплив інфляції

27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін
28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 Прибуток на акцію
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва
30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 Виплати працівникам
31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність
32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 Зменшення корисності активів
33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 Фінансова звітність за сегментами
34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 Біологічні активи
35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 Фінансові витрати
36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 Інвестиційна нерухомість
37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 Витрати на розвідку запасів корисних копалин
38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 Платіж на основі акцій

Додаткова

39. Літвінов Ю.І. Ціноутворення в умовах ринку: навч. посіб. ЦУЛ. 2020. 400 с.
40. Колесников О.В. Ціноутворення: навч. посіб. ЦНЛ. 2019. 156 с.
41. Максимова В., Кузіна З., Стиренко Л. Облік у галузях економіки: навч. посіб. К.: Центр навч. літ. 2019. 496 с.
42. Гудзь Н. В., Денчук П. Н., Романів Р. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для ВНЗ. К. : Центр учб. літ., 2016. 424 с.
43. Шара Є. Ю., Соколовська- Гонтаренко І. Є. Фінансовий облік I : навч. посібник / Є. Ю. Шара. К. : Центр учб. літ., 2016. 336 с.
44. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.

Інтернет сайти

45. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.
46. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра обліку і оподаткування
Викладач (-і)	Сас Людмила Степанівна, д.е.н., доц., проф. кафедри обліку і оподаткування
E-mail викладача	liudmyla.sas@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ .
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.
Додаткові бали	Додаткові бали до поточного контролю передбачені за підготовку доповіді реферативного типу, тематика якої попередньо узгоджена з викладачем.
Неформальна освіта	Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) (Coursera)

Викладач

Сас Л.С.